

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на здравеопазването
Главен държавен здравен инспектор

БЪЛГАРСКИ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

Вх. №

106 / 11.03.2020

Изх. № 74-01-27/11.03.20 г.

ДО

Д-Р ИВАН МАДЖАРОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БЛС

БУЛ. "АКАД. ИВАН ГЕШОВ" № 15

1431 ГР.СОФИЯ

ЕЛЕКТРОННА ПОЩА: blsus@blsbg.com

Д-Р НИКОЛАЙ ШАРКОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БЗС

БУЛ. „ВИТОША“ № 12, ЕТ. 6

1000 ГР. СОФИЯ

ЕЛЕКТРОННА ПОЩА: office@bzs.bg

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

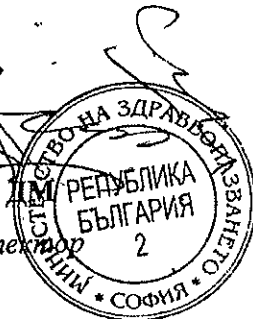
Във връзка със създадената епидемична обстановка от нов Коронавирус SARS-CoV-2 (2019-nCoV), приложено изпращаме Ви за ползване от лечебните заведения преведено и адаптирано ръководство на Световната здравна организация – „COVID-19: Комуникация на риска. Ръководство за здравни заведения“.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

ДОЦ. Д-Р АНГЕЛ КУНЧЕВ, ДМ

Главен държавен здравен инспектор

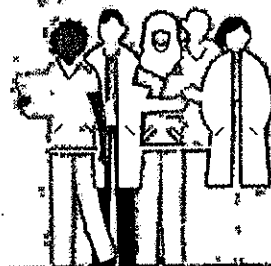

COVID -19

Комуникация на риска

Ръководство за

здравни заведения

Това ръководство осигурява на управителите на здравни заведения и на здравните работници обзор на ключовите действия, необходими за опазване на здравето и безопасността на работното място.

Този инструментариум е създаден така, че да бъде лесно редактиран, отпечатан и споделен. Оформлението е подходящо за всеки размер хартия ISO (A4, A3, A2).

Изображенията и текстът са разделени, така че оформлението може да се регулира в зависимост от изискванията.

За да отпечатате, експортирайте файловете като PDF или PNG и изпратете към принтера. За печат без гранични полета изображението може да бъде мащабирано, за да пасне на зоната за печат, и да бъде подрязано по краищата.

Превод и адаптация от Национален център по общественото здраве и анализи, Колaborиращ център на СЗО по здраве при работа

COVID-19

Комуникация на риска

Ръководство за здравни заведения

Въведение

На 30 януари 2020 г. СЗО обяви разпространението на нов коронавирус (COVID-19) за спешна ситуация в областта на общественото здравеопазване. Отговорът на COVID-19 изисква критична готовност и реакция, която включва информация, процедури и инструменти, необходими за безопасна и ефективна работа на здравните работници и управлението на здравните заведения.

Здравните работници играят критична роля в овладяване на разпространението на COVID-19 и са основа на превантивните дейности на всяка държава за ограничаване разпространението на болестта. На първа линия здравните работници осигуряват необходимата грижа за пациенти със съмнение или потвърден COVID-19, често в условия, които ги поставят на изпитание. Те са изправени пред по-големи рискове от потенциална инфекция с COVID-19 в усилията им да защитят обществото. Те могат да бъдат изложени на опасности като психологически дистрес, умора, професионален бърнаут или стигма. СЗО оценява тази съществена основна дейност, както и значението и отговорността за защита на работната сила в здравеопазването.

Цел

Целта на това ръководство е да се предпазят здравните работници от инфекция и да предотврати потенциалното разпространение на COVID-19 в здравните заведения. То съдържа серия от опростени напътствия и напомнания въз основа на по-задълбочените технически указания на СЗО за превенция и контрол на инфекциите в здравните заведения в контекста на COVID-19:

„Превенция и контрол на инфекциите по време на здравни грижи при съмнение за коронавирус (nCoV)” (25 януари 2020 г.). Вижте техническите указания на СЗО за изчерпателна информация.

Предназначение

Това ръководство е предназначено за здравни работници и за управители на здравни заведения и може да бъде споделяно чрез мрежи от здравни специалисти и директно към звената на здравеопазването. Министерството на здравеопазването във вашата страна може да изпрати този пакет на всички държавни болници и здравни заведения. Копия трябва да бъдат изпратени до частни практикуващи лекари, медицински, сестрински и акушерски асоциации за споделяне и публикуване, ако е подходящо. Материалите могат да бъдат адаптирани към местните езици и поставени в здравни заведения, където те да са лесно достъпни като напомнания за здравните работници.

Съдържание

Ръководството за комуникация на риска от COVID-19 за здравни заведения съдържа седем продукта:

№.	Формат	Заглавие на продукта	Основна насоченост	Употреба в
1	Постер	Подготовка за COVID-19 във вашето здравно заведение	Ръководството на здравното заведение	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете в здр. заведение на видимо място за целия персонал
2	Постер	Управление на потока пациенти със съмнение или потвърден COVID-19 във вашето здр. завед.	Ръководството на здравното заведение	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете в здр. заведение на видимо място за целия персонал
3	Постер	Защита от COVID-19 при работа	Здравни работници	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете в здр. заведение на видимо място за целия персонал (напр. на входа / изхода към изолационно отделение)
4	Флайер	Общуване с пациенти със съмнение или потвърден COVID-19	Здравни работници	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете на пункта за медицински триаж и на рецепцията.
5	Флайер	Информационен лист за COVID-19	Пациенти и посетители	Разпечатан и достъпен на рецепцията и пункта за медицински триаж
6	Постер	Справяне със стреса	Целия здравен персонал	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете в здравното заведение на видимо място за целия персонал (напр. в кухнята или трапезарията).
7	Постер	Мойте 5 важни момента, при които се изисква хигиена / измиване / на ръцете	Целия здравен персонал	Разпространете при обучения на персонала и събрания. Поставете в здравното заведение на видимо място за целия персонал (напр. на входа/изх. към изолационно отделение).

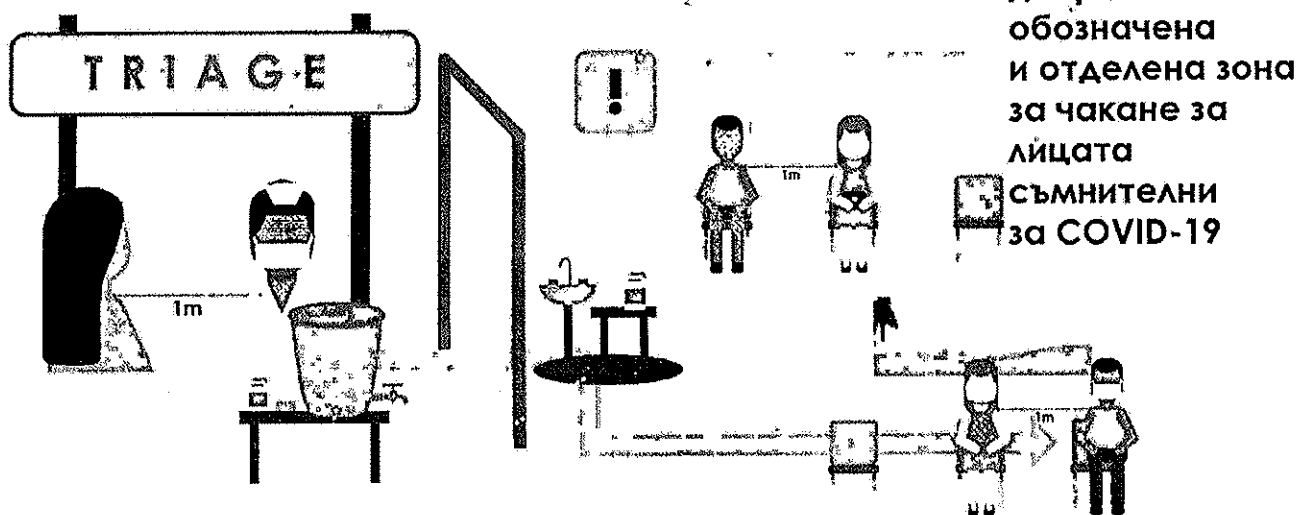

Новият коронавирус COVID-19

За: Ръководството на здравното заведение
Подготовка за COVID-19
във вашето здравно заведение

Да има пункт за триаж на входа на здравното заведение, пред всяко място за чакане, за скрининг на пациенти за COVID-19. Това ограничава потенциалната инфекция в здравното заведение.

Поставете информация, като плакати и листовки, които напомнят на пациентите и как да поддържат добра хигиена на ръцете и дихателните пътища.

Осигурете дезинфектант за ръце на алкохолна основа или места за миене с вода и сапун, леснодостъпни за здравни работници, пациенти и посетители.

Бъдете нащрек за всеки, който може да има симптоми като кашлица, треска, задух и затруднено дишане.

Защитете вашите работници

Бъдете готови! Уверете се, че вашите служители и тези на пунктовете за триаж са:

- Обучени относно важността, подбора и правилното използване на налични предпазни средства
- Обучени да забелязват симптоми на потенциална инфекция с COVID-19 и предлагат медицинска маска на лицата със съмнение
- Познават дефиницията на състоянието и имат разписание на стъпките за поведение, налично и достъпно за справка в пункта за триаж
- Изолират случаите със съмнение незабавно
- Поддържат хигиена на ръцете /честа дезинфекция или измиване на ръцете/

Превод и адаптация от WHOZA, Кооперативен център на СЗО по чл. 19 при редовно

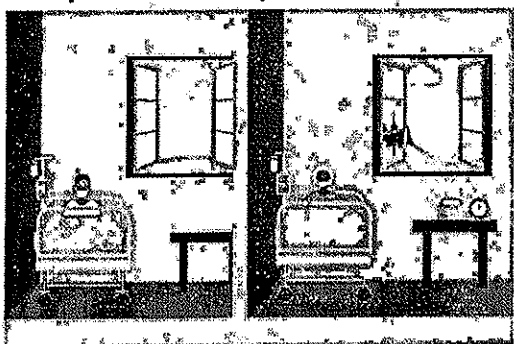
Новият коронавирус COVID-19

За: Ръководството на здравното заведение

Управление на потока пациенти, съмнителни
или потвърдени с коронавирус COVID-19

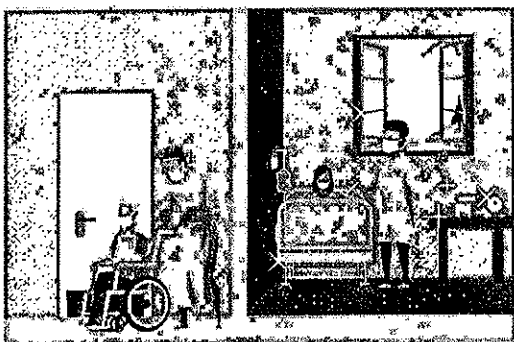
Персоналът трябва да носи подходящи лични предпазни средства, когато извършва скрининг на пациенти в пункта за триаж. Осигурете медицински маски на всички пациенти с припоподозни симптоми или на такива, които съобщават за възможна инфекция с COVID-19. Напомнете на всички пациенти да помържат добре хитиена на ръцете и на дихателните пътища.

Управление при настаняване

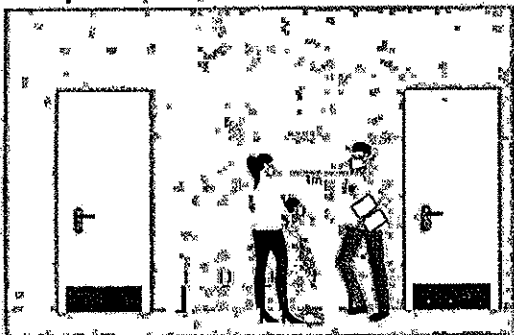
- Незабавно изолирайте лицата със съмнение и потвърдените случаи
- За да намалите стреса и безпокойството, обяснете на пациентите какво се прави и защо
- Ако е възможно, настанете пациентите в единични стаи
- Лицата със съмнение и потвърдените случаи трябва да бъдат държани отделно
- Поддържайте най-малко 1 метър разстояние между всички пациенти
- Не поставяйте повече от един пациент в едно болнично легло

Управление на околната среда

- Ограничете движението на пациентите в рамките на здравното заведение за намаляване на потенциалната инфекция в цялото заведение
- Ако пациентът трябва да бъде преместен, планирайте преместването предварително: всички служители и посетители, които влизат в директен контакт с пациента, трябва да носят лични предпазни средства
- Провеждайте редовно почистване и дезинфекция на околната среда
- Поддържайте добра вентилация - ако е възможно отворени врати и прозорци

Управление на посещенията

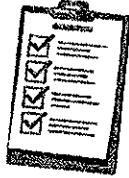

- Ограничете броя на посетителите на пациент
- Всички посетители трябва да носят нужните лични предпазни средства и техните посещения трябва да бъдат документирани

Новият коронавирус COVID-19

За: Ръководството на здравното заведение Предпазване от COVID-19 при работа

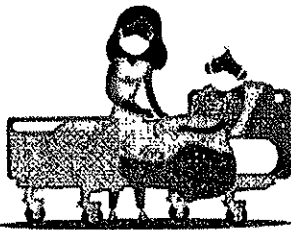

Следвайте указанията на вашето здравно заведение и говорете с колегите си за съгласуваните процедури за безопасност, свързани с COVID-19.

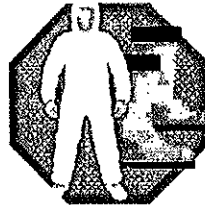

При влизане в стая с пациент със съмнение за или потвърден с COVID-19, ползвайте:

- ръкавици за еднокр. употреба
- престилка с дълъг ръкав
- медицинска маска, която покрива устата и носа
- защита на очите, напр. очила

Ако извършвате процедура, създаваща аерозоли, като интубация, използвайте респиратор N95 - направете проверка на уплътнението!

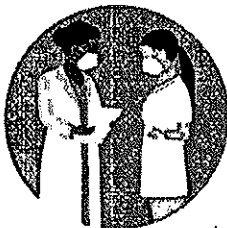
Ботуши и защитни гащеризони **не се изискват.**

Запомнете

Личните предпазни средства трябва да се сменят след употреба и да се ползват нови при следващ пациент.
Ако ползвате лични предпазни средства за еднократна употреба (напр. маска за еднократна употреба, ръкавици, лицеви щит) изхвърлете ги в контейнер за отпадъци с капак и измиете добре ръцете си.
Личните предпазни средства за еднократна употреба не се ползват повторно или стерилизират!

Запомнете

Не докосвайте очите, носа или устата си с ръкавици или толи ръце, докато не ги измиете правилно.

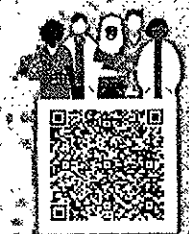

Ако започнете да кашляте, кихате или развивате треска след като сте работили с пациент, незабавно докладвайте за заболяването си до съответния орган и следвайте техните съвети.

Моите 5 правила за хигиена на ръцете

Почистете ръцете с дезинфектант на алкохолна основа или ги измиете със сапун и вода:

1. Преди да докоснете пациент
2. Преди да извършите чисти / асептични процедури
3. След риск от контакт с телесни течности
4. След докосване на пациент
5. След контакт с повърхности около пациент

Новият коронавирус COVID-19

За: Здравни работници

Общуване с пациенти със съмнение или потвърден COVID-19

- Бъдете внимателни, учтиви и съпричастни
- Имайте предвид, че съмнителните и потвърдени лица със заболяване и всички, които ги придружават, могат да бъдат в състояние на стрес или уплашени
- Най-важното, което можете да направите, е да изслушате внимателно въпросите и притесненията на лицата
- Използвайте местен език и говорете бавно
- Отговорете на всички въпроси и представете информация за COVID-19
- Вие може да нямате отговор за всеки въпрос: все още не всички факти за COVID-19 са известни и е добре да признаем това
- Ако е възможно, споделете информационни брошури с вашите пациенти
- Добре е да докосвате или подкрепяте лицата със съмнение или потвърдените пациенти, когато носите лични предпазни средства
- Съберете точна информация от пациента: име, дата на раждане, маршрут на пътуване, симптоми ...
- Обяснете процедурата на здравното заведение за COVID-19, като изолация и ограничения за посетители и следващите стъпки
- Ако пациентът е дете, приемете член на семейството или лице, което да го придружи, като те трябва да бъдат осигурени с подходящи лични предпазни средства и да ги ползват
- Предоставяйте нова информация на посетителите и семействата, когато е възможно.

Новият коронавирус COVID

За: Пациенти и посетители

Информационен лист за COVID-19

5 неща, които трябва да знаете

Какво е COVID-19?

COVID-19 е заболяване, причинено от нов коронавирус, какъвто не е бил идентифициран при хора. Коронавирусите са голямо семейство от вируси, които се откриват както при животните, така и при хората.

Какви са симптомите на COVID-19?

В повечето случаи COVID-19 причинява симптоми като хрема, възпалено гърло, кашлица и треска. Заболяването може да протече по-тежко при някои хора и да доведе до пневмония или затруднения в дишането. В някои случаи инфекцията може да доведе до летален изход.

Как се разпространява COVID-19?

COVID-19 се разпространява най-лесно чрез близък контакт със заразен човек. Когато някой, който има COVID-19 кашля или киха се отделят малки капки и ако сте твърде близо, можете да вдишате вируса.

Кой е най-застрашен?

Все още има какво да се научи за това как COVID-19 засяга хората. Възрастните хора и лица с хронични заболявания като диабет и сърдечносъдови заболявания, вероятно са изложени на по-висок риск от развиване на тежко заболяване.

What is the treatment for COVID

Понастоящем няма налично лечение или ваксина за COVID-19. Въпреки това, много от симптомите могат да бъдат лекувани.

5 препоръки за действие

Мийте ръцете си често

Мийте ръцете си със сапун и вода или, ако ръцете ви не са видимо мръсни, почистете ги с дезинфектант на алкохолна основа. Това ще премахне вируса; ако е попаднал на ръцете ви.

Покрийте устата и носа си със сгънат лакът или кърпа за еднократна употреба при кашлица и кихане.

Изхвърлете веднага използваната кърпа и измийте ръцете си със сапун и вода или използвайте дезинфектант на алкохолна основа. Това е начин да защитите другите от вирусите, отделяни при кашляне и кихане.

Ако е възможно, спазвайте разстояние от 1 метър с лице, което кашля, киха или има треска.

COVID-19 вероятно се разпространява най-лесно чрез близък контакт със заразен човек.

Избягвайте да докосвате очите, носа и устата си

Ръцете докосват много повърхности, които могат да бъдат замърсени с вируса. Ако докоснете очите, носа или устата с нечисти ръце, можете да прехвърлите вирус от повърхностите към себе си.

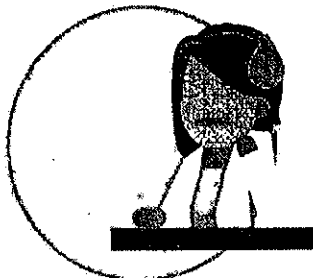
Ако имате температура, кашлица и затруднения при дишане, потърсете медицинска помощ. Позвънете и информирайте общо практикуващия си лекар или здравен център.

Винаги следвайте указанията за вашето здраве от здравни специалисти или здравните власти.

Новият коронавирус COVID-19

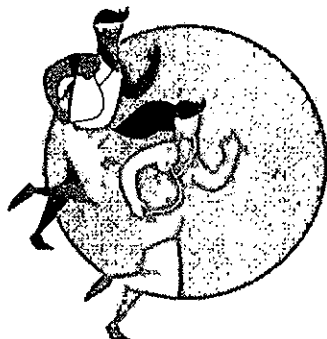
За: Целия здравен персонал
Справяне със стреса

Нормално е да се чувствате тъжни, стресирани или преуморени по време на криза.

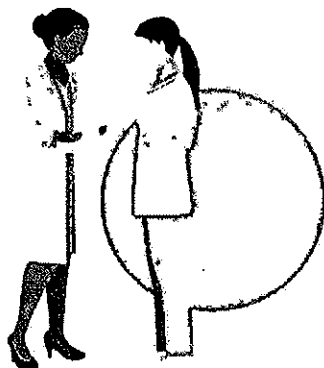

Говорете с хората, на които имате доверие или с консултант.

Поддържайте здравословен начин на живот: правилно хранене, сън, физически упражнения и социални контакти с приятели и семейството.

Не употребявайте алкохол, цигари или психотропни вещества за справяне с вашите емоции.

Ако имате притеснения, говорете с вашия ръководител и ако започнете да се чувствате зле незабавно уведомете Вашия лекар.

**Новият
коронавирус
COVID-19**

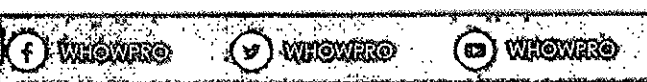
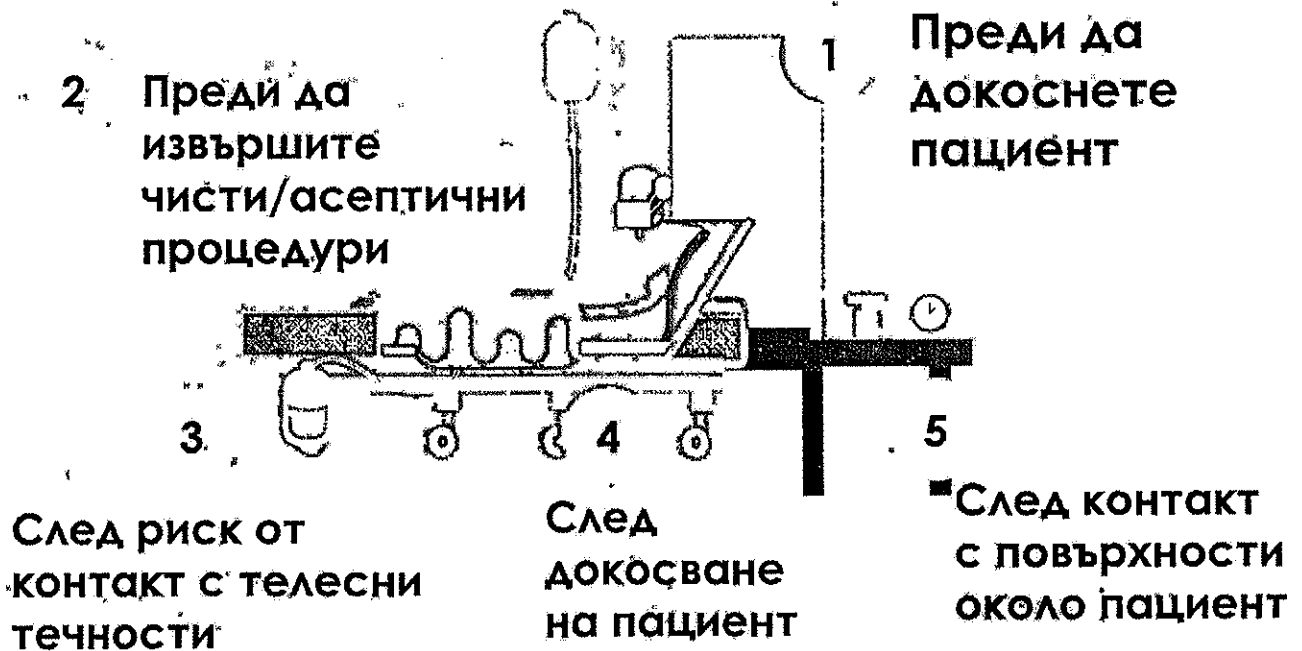
За: Целия здравен персонал

Моите 5 правила за хигиена на ръцете

Моите 5 правила за хигиена на ръцете

Почистете ръцете с дезинфектант на алкохолна основа или измийте ръцете със сапун и вода:

Превод и адаптация от НЦОЗ, Колaborиращ център на СЗО по здраве при работа

**World Health
Organization**
Western Pacific Region